ITT-OTT

Kalendárium

2021

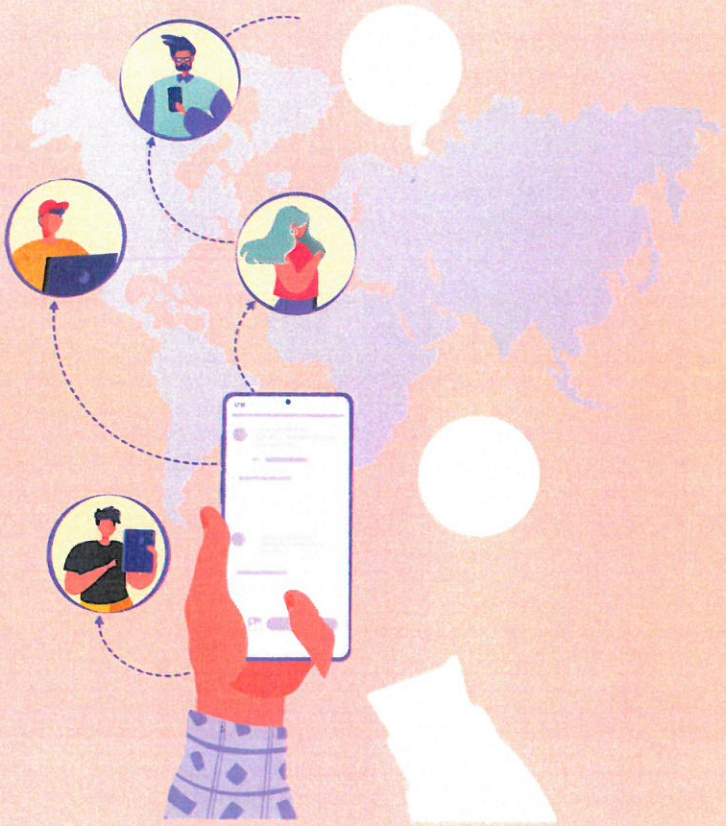

Összetartozunk: Határtalanul

TENNI A HAZÁÉRT?

Tenni a Hazáért?

Igen – adhatna bármelyikünk rövid választ erre a kérdésre, de azonnal felmerülne a következő kérdés: hogyan és mikor?

A válasz ismét lehetne egyszerű és néhány szavas: mindennel és mindig. A dolog mégsem ilyen egyszerű. A Haza nekünk Magyarországot, ezt a valamivel több mint 93 ezer négyzetkilométernyi területet jelenti, ahol a magukat magyarnak vallók mintegy háromnegyede él. S ennek a háromnegyednek kell tennie azért az egynegyedért is, aki a jelenlegi országhatárokon kívül/túl él, magyarként. A kérdés az, hogy vajon meddig és hogyan?

Úgy vélem, a Hazáért tenni akaróknak – s az lenne a jó, ha ebbe a körbe mindenki beletartozna, aki magyarnak tartja magát világnézetre, társadalmi állásra, anyagi helyzetre és felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül! – épp az lenne az egyik legfontosabb feladata, hogy minél tovább és minél többet tegyen.

De vajon élhetünk-e sokáig és jól, mármint nemzetként, ha nincsenek közös elképzeléseink, vágyaink és válaszaink? Úgy gondolom, nem. Azok a nemzetek – mert úgy vélem, a nemzetek nem feloldhatók/beolvaszthatók a nagy „nemzettelenítő" tégelyekben –, amelyek évszázadok során képesek voltak felülemelkedni a kicsinyes, egyéni érdekeken, amelyek képesek voltak ellenállni az idegen befolyásnak, megfogalmazták a saját elképzeléseiket, és azokért következetesen kiálltak szilárdan, és sikeresek lettek. Azok, amelyek a saját érdekeiket nem képviselték kellő erővel és eréllyel, alulmaradtak a hosszú évtizedek/évszázadok során vívott küzdelmekben.

De vajon élhetünk-e sokáig és jól, mármint nemzetként, ha nincsenek közös elképzeléseink, vágyaink és válaszaink?

A küzdelmekből bőven kijutott Magyarországnak, lett légyen annak az államformája királyság, népköztársaság vagy köztársaság. Történjenek vele a legtragikusabbak, akár a XV–XVI. században avagy a XIX–XX. században.

Ezekből a „legtragikusabbakból" való felállás/talpra állás jelzi egy nemzet erejét. Gondoljuk csak végig: oszmán-török hódoltság, közös birodalom az osztrákokkal – és a birodalom területén élő különböző nemzetiségekkel –, kicsit másodrangú szerepben. Vereség az első világháborúban, megalázó – napjainkig ható következményekkel járó – békediktátum aláírása a versailles-i Nagy Trianon palotában 1920. június 4-én. Sok nehézséggel és küzdelemmel járó országépítés 1920 után, idegen megszállás 1944–1945-ben, majd azt követően egészen 1991-ig.

Ezek már mögöttünk vannak tanulságokkal és tapasztalatokkal. Ismét kérdés: tanultunk belőle? A választ nyilván mindenki a maga ismeretei, tapasztalásai szerint fogalmazza meg. Ezek pedig biztosan eltérőek. Mert ahányan vagyunk, annyiféle véleményt fogalmazunk meg, és hisszük azt, hogy a miénk lehet a legjobb.

Ha képesek vagyunk/leszünk arra, hogy ezt a sok és különböző – remélhetőleg egymásnak merőben ellent nem mondó – véleményt egységesíteni, akkor már sokat tettünk a Hazáért is. A HAZÁÉRT – amely végig nagybetűvel írva – bizonyára kivívná/kivívja a nyelvészek értő kritikáját. Azonban elviseljük a kritikus véleményeket, mert „a Haza minden előtt". Nem új, ám örök érvényű gondolat! Ezt kellene mindenkinek szem előtt tartania. Ahogy teszik ezt más nemzetek is, ha nem is ugyanezen megfogalmazásban. Vannak, akik azt kérdezik – például az Amerikai Egyesült Államokban –, hogy mi az ország/haza/nemzet érdeke, és annak rendelnek alá mindent. Félreteszik az ellentéteket, és a közjavat igyekeznek előtérbe helyezni. A közjó pedig többnyire valóban mindenki számára fontos és előnyös, ha úgy akarjuk. Miért ne akarhatnánk úgy? Miért ne vélekedhetnénk azonosan – vagy legalább hasonlóan – a magyarság máig ható XX. századi tragédiájáról, a trianoni békediktátumról, arról a száz esztendővel ezelőtti döntésről,

„A Haza minden előtt." Nem új, ám örök érvényű gondolat! Ezt kellene mindenkinek szem előtt tartania.

amiről jót mi magyarok nem mondhatunk, de azt mégis, hogy túléltük, átéltük. Ehhez pedig arra volt szükség, hogy eleink egykoron tettek valamit a Hazáért. Mi pedig tegyünk valamit a Hazáért! Mindenki azon a területen és ott, ahol él és dolgozik, tanul, vagy csak álmodik. Álmodik egy jobb, szebb, közös magyar jövőről, amely a múlt tapasztalataira épülve igazolja létünket és jelenünket Európában és egyben a világban. Mert ott a helyünk, ahol volt a múltban is. A múltban, amelyre illik és kell is büszkének lennünk. Nem tartjuk magunkat többre, jobbra és szebbre más nemzeteknél, de azoknál alábbvalóknak sem. Van, amire büszkék vagyunk, és van, amire kritikával tekintünk több mint ezerszáz éves Kárpát-medencei létünkből és történelmünkből, de vállaljuk az egészet, mert a miénk, eleink jó és rossz cselekedeteivel együtt.

Nem tartjuk magunkat többre, jobbra és szebbre más nemzeteknél, de azoknál alábbvalóknak sem.

Mit tehet adott esetben egy történész a Hazáért? Igyekszik hitelesen bemutatni annak múltját. Harag és elfogultság nélkül vizsgálja meg ősei cselekedeteit úgy, hogy megpróbálja beleképzelni magát az adott korba és helyzetbe, a mindenkori döntéshozó szerepébe. Egyszerre láttatva a lehetőségeket és kényszereket, s feltenni a – történész által soha fel nem tehető – kérdést: mi lett volna, ha?

Ezt a kérdést most így tehetnénk fel: mi lenne, ha arra gondolnánk mindannyian, magyarok – a jelenlegi országhatárokon kívül és azon belül egyaránt –, hogy jövőnk szempontjából a legfontosabb az együtt gondolkodás és az együtt cselekvés, nemre, korra, vallási felekezetre, világnézetre, társadalmi állásra és vagyoni helyzetre való tekintet nélkül.

A válasz pedig: próbáljuk meg! Lehet, hogy sikerül. Jó lenne!

Szakály Sándor

Megjelent a Század Tanácsa 2020 Nagyot és szépet című gyűjteményes kötetében.